

Nr 11.

Av herr Näsström m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 3, med förslag till förordning om allmän omsättningsskatt.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 3, med förslag till förordning om allmän omsättningsskatt, anför departementschefen bl. a. följande: Från socialpolitiska synpunkter är den här diskuterade skatteformen uppenbarligen icke önskvärd, för såvitt den verkligen skulle få karaktär av en *allmän* omsättningsskatt. Det har ansetts vara ett betydande samhällsintresse att hålla tillbaka prisstegringen på en del nödvändighetsvaror, även när detta endast kunnat ske med hjälp av statlig subvention, som finansieras skattevägen. Att helt eller delvis upplåsa verkan av dylika åtgärder kan icke gärna ifrågakomma. Undantags från beskattningen ett antal nödvändighetsvaror och hålles skatten i övrigt på en måttlig höjd, utom där varans karaktär av umberlig eller lyxartad utgör skäl för en högre belastning, synes en omsättningsskatt i nuvarande läge likväl kunna motiveras som ett led i strävan att hålla nere upplåningen, begränsa förbrukningen och därmed minska faren för en inflationsartad prisstegring . . .

Å annat ställe anför departementschefen: Det ligger i sakens natur att utformningen av en lagstiftning sådan som den nu ifrågavarande, vilken rör sig på ett för vårt vidkommande helt nytt och oprövat område, måste vara förenad med betydande svårigheter, icke minst då det gäller den viktiga frågan om avgränsningen av det skattepliktiga området. Det måste därför förutses, att i praktiken skola uppkomma en mångfald detaljspörsmål vilka icke vunnit sin lösning i författningen . . . Det skäl som anförts till stöd för förslaget att från beskattningen undantaga mjölk, grädde, smör och margarin, nämligen att det här är fråga om elementära livsförnödenheter av mycket stor betydelse för de breda lagrens ekonomi, gör sig med samma styrka gällande beträffande vissa andra livsmedel. Framförallt gäller detta potatis samt mjöl, gryn och bröd. Även såvitt angår dessa varor skulle en omsättningsbeskattning innebära en hård belastning för stora grupper av befolkningen och främst för de barnrika familjerna . . .

Departementschefen synes således redan från början varit inställd på att i görligaste mån mildra lagens verkningar för de små inkomsttagarna och de barnrika familjerna, genom att från lagens bestämmelser undantaga flera slag av viktiga livsförnödenheter.

På grund av skattetekniska skäl har departementschefen emellertid icke ansett sig kunna föreslå flera undantag från lagförslaget, än vad som skett.

I nuvarande statsfinansiella läge torde en omsättningsskatt ej kunna undvikas, hur önskvärt än detta vore. Men man kan redan nu framhålla att

flera andra varuslag än de som i lagförslaget uppräknats som undantag från lagens bestämmelser, böra undantagas från omsättningsskatt, enär de utgöra en stor del av de mindre inkomsttagarnas och de barnrika familjernas utgiftsposter.

Trots statsmakternas alla försök att hejda prisstegringar å livsförnödenheter, så har ju som bekant en rätt så allvarlig prisstegring redan inträffat, en prisstegring som drabbar de små inkomsttagarna hårdast. Den nu föreslagna omsättningsskatten kommer givetvis att ytterligare öka detta ekonomiska tryck för de små inkomsttagarna, då deras möjligheter till ytterligare inskränkningar och sänkning av levnadsstandarden torde vara små.

För de flesta familjer med barn är barnens utrustning med skor, kläder, skolböcker och övrig skolmaterial en dryg utgiftspost, och torde dessa förnödenheter, rent skattetekniskt, utan större olägenheter kunna undantagas från omsättningsskatt.

Det förhållandet, att en del skoldistrikt redan nu tilldelar barnen skolmaterial kostnadsfritt, kan ej förringa värdet av ifrågavarande förslag, enär dessa kommuner, om ej nämnda förnödenheter undantagas från omsättningsskatt, komma att få ännu högre utgifter för sitt skolväsende.

Med anledning av det berörda föreslås härmed,

att riksdagen måtte besluta att utöver de i Kungl. Maj:ts proposition nr 3 föreslagna undantagen från omsättningsskatt även måtte undantagas barnskor, barnkläder av alla slag samt skolböcker och övrig skolmaterial för barn.

Stockholm den 16 oktober 1940.

Emil Näsström.

F. Sundström.

Verner Hedlund,
Östersund.

Hildur Alvé.